

διαΝΕΟσις

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Ποια Ποιότητα;

Έρευνα, καινοτομία & επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ;

Η διαΝΕΟσις είναι ένας ανεξάρτητος, μη-κερδοσκοπικός ερευνητικός οργανισμός που:

- Παράγει **μελέτες** και **έρευνες** πάνω στα σημαντικά θέματα της εποχής μας, επιδιώκοντας να προσφέρει συγκεκριμένες προτάσεις πολιτικής.
- Διενεργεί σε βάθος **δημοσιογραφικές έρευνες** δίνοντας έμφαση στην τεκμηριωμένη ανάλυση και την ολοκληρωμένη πληροφόρηση.
- Αναπτύσσει εργαλεία και πρωτοβουλίες στον χώρο των **ανοιχτών δημοσίων δεδομένων**, με στόχο τη συλλογή, επεξεργασία και δημοσίευσή τους.

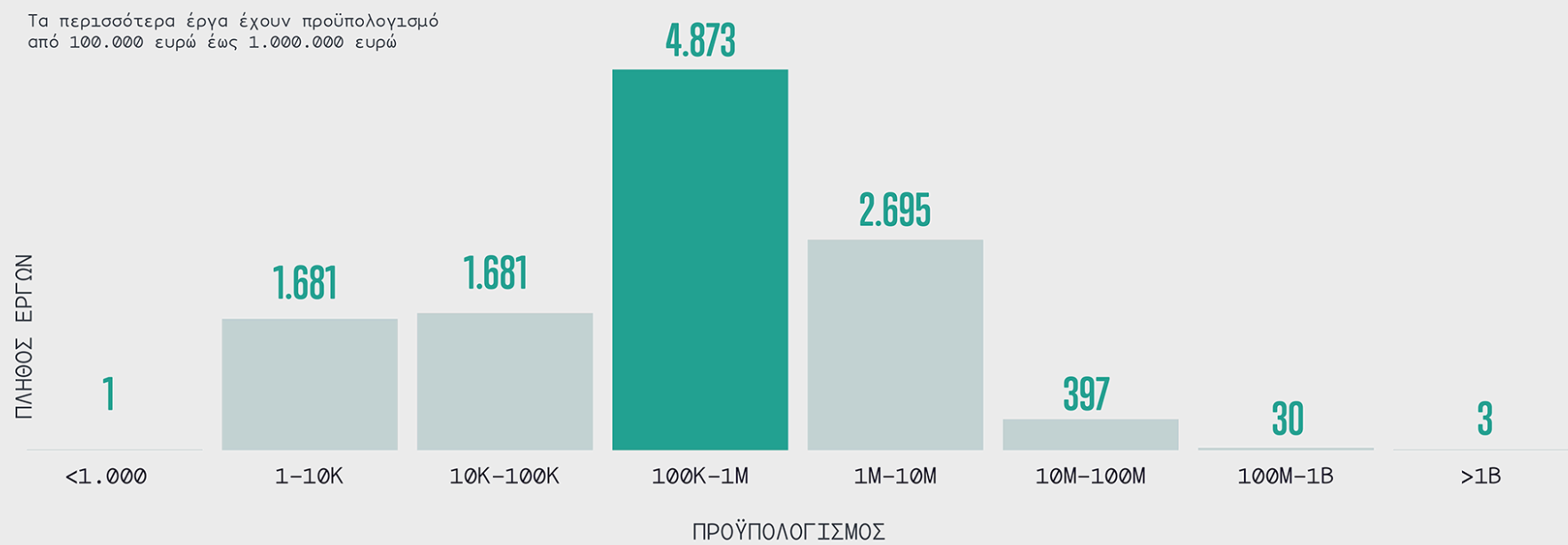
ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ;

- ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΟΥΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
- Η ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ
- ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ
- Ένα νέο παραγωγικό μοντέλο
- Ακραία φτώχεια στην Ελλάδα
- Πολυνομία & κακονομία
- Προστασία κρίσιμων υποδομών
- Φοροδιαφυγή & παραοικονομία
- Ευρωπαϊκά λεφτά στην Ελλάδα
- *το πρόβλημα της κρουαζιέρας*
- *η ιστορία του ΕΣΠΑ*
- *προσχολική αγωγή στην Ελλάδα*
- *το φράγμα της μεσοχώρας*

ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΑΡΙΘΜΟΙ

ΠΟΣΟ ΚΟΣΤΙΣΑΝ ΤΑ ΕΡΓΑ

Τα περισσότερα έργα έχουν προϋπολογισμό από 100.000 ευρώ έως 1.000.000 ευρώ

ΠΩΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ

Οι αριθμοί προέρχονται από τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα διαρθρωτικά ταμεία και αφορούν την περίοδο 2007-2013.

11.441 ΕΡΓΑ

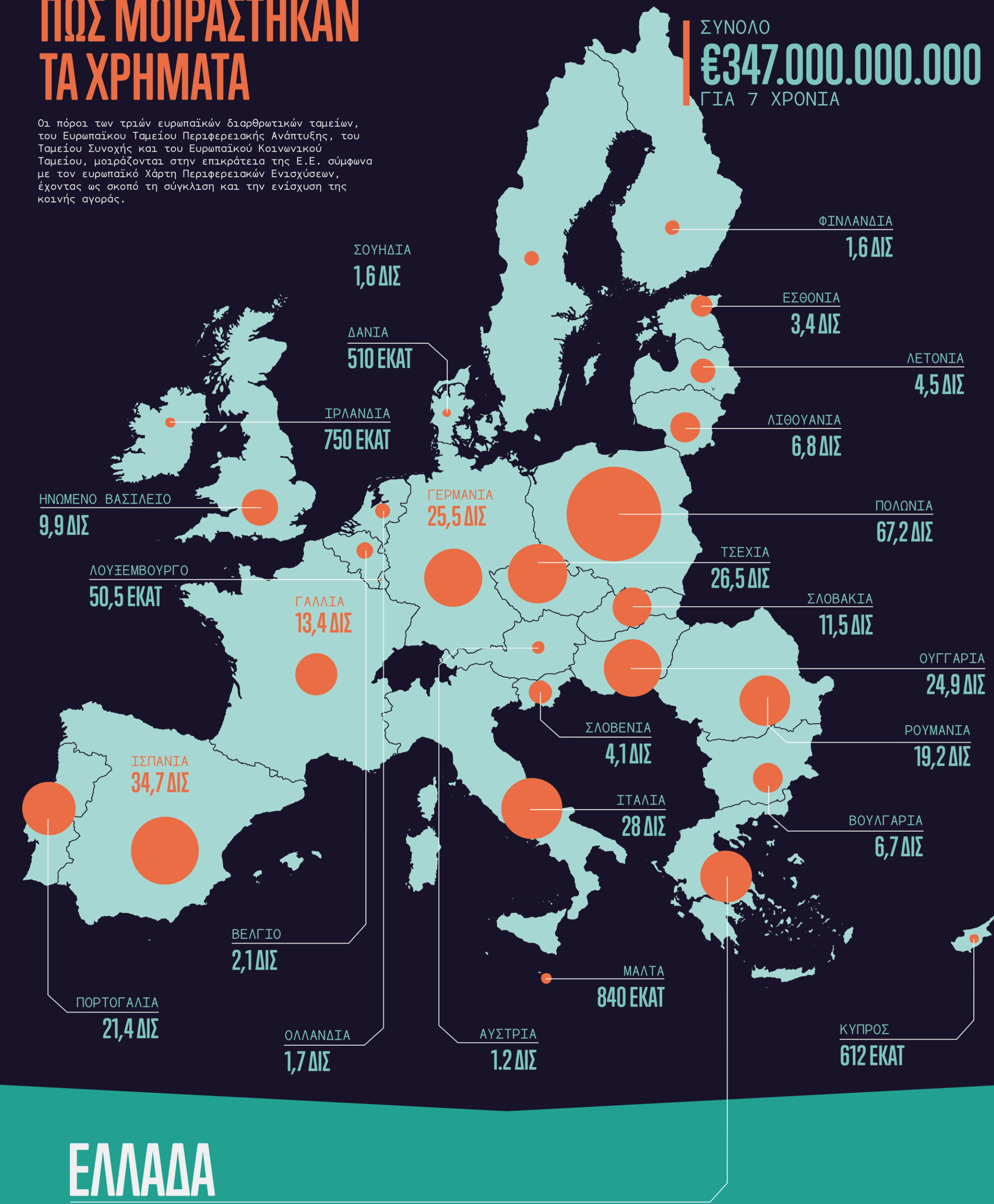
30.841 ΥΠΟΕΡΓΑ

ΤΟ ΕΣΠΑ 2007-2013 ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

ΠΩΣ ΜΟΙΡΑΣΤΗΚΑΝ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ

Οι πόροι των τριών ευρωπαϊκών διαρθρωτικών ταμείων, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ταμείου Συνοχής και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, μοιράζονται στην επικράτεια της Ε.Ε. σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, έχοντας ως σκοπό τη σύγκλιση και την ενίσχυση της κοινής αγοράς.

ΣΥΝΟΛΟ
€347.000.000.000
ΓΙΑ 7 ΧΡΟΝΙΑ

ΕΛΛΑΔΑ
20.1 ΔΙΣ

Δεν είναι υπερβολή να πει κάποιος ότι τα ευρωπαϊκά χρήματα αποτελούν σήμερα, 32 χρόνια μετά τα ΜΟΠ, τον κύριο μοχλό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Με το εγγύριο ετήσιο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων να έχει συρρικνωθεί, τα χρήματα που διατίθενται από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι πολύτιμα για τη χώρα.

ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

€8.290.825.230

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ
109

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΕΡΓΩΝ
171

ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΩΝ

€101.715.392

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ
14

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΕΡΓΩΝ
151

2007-2013: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

€314.281.766

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ
493

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΕΡΓΩΝ
1470

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

€1.041.971.653

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ
209

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΕΡΓΩΝ
625

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

€390.490.011

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ
215

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΕΡΓΩΝ
533

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

€2.259.747.213

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ
1.098

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΕΡΓΩΝ
6.361

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

€3.639.920.814

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ
938

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΕΡΓΩΝ
3.188

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

€1.680.292.884

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ
2.584

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΕΡΓΩΝ
4.233

ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ

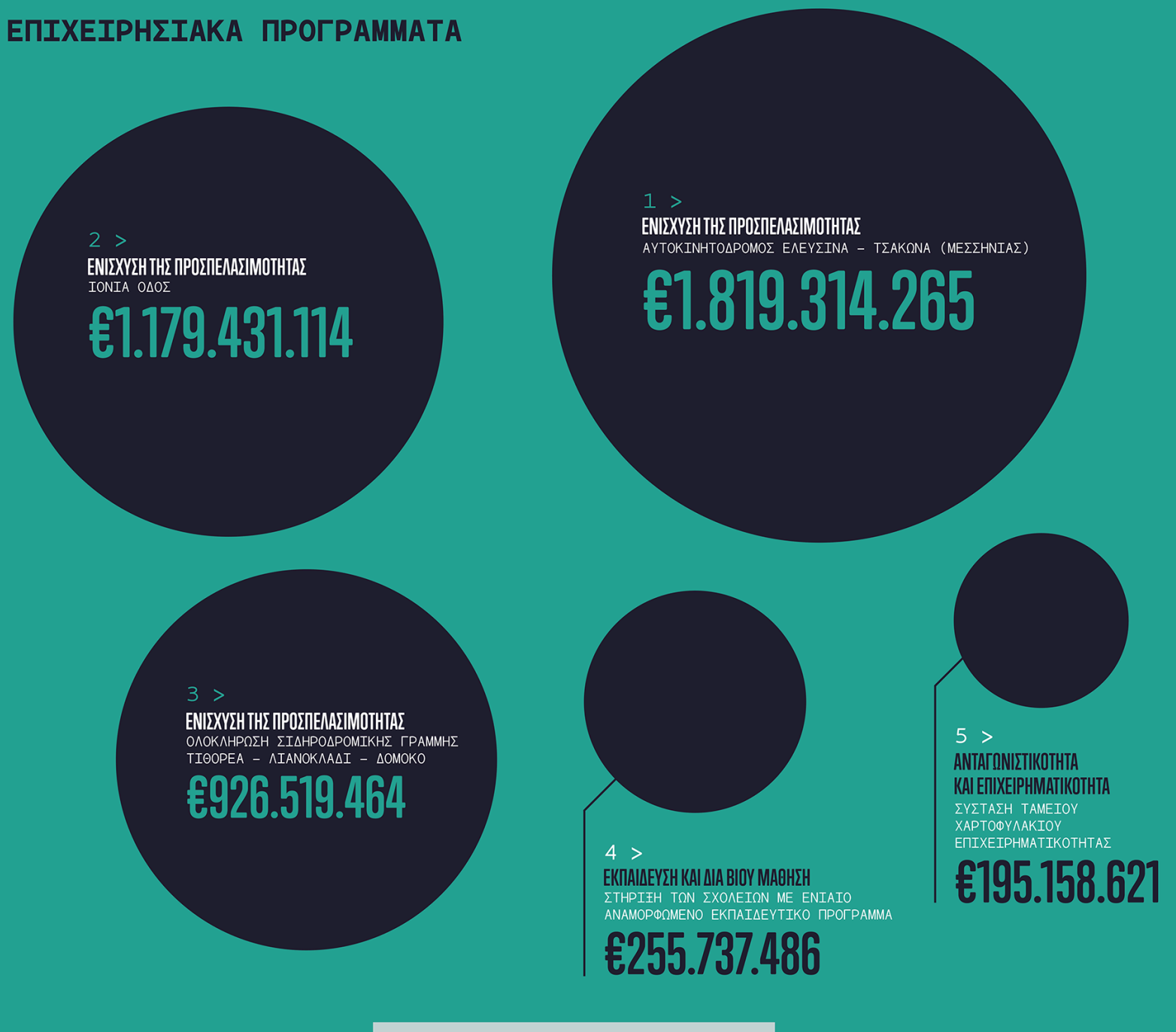
€510.542.878

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ
477

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΕΡΓΩΝ
821

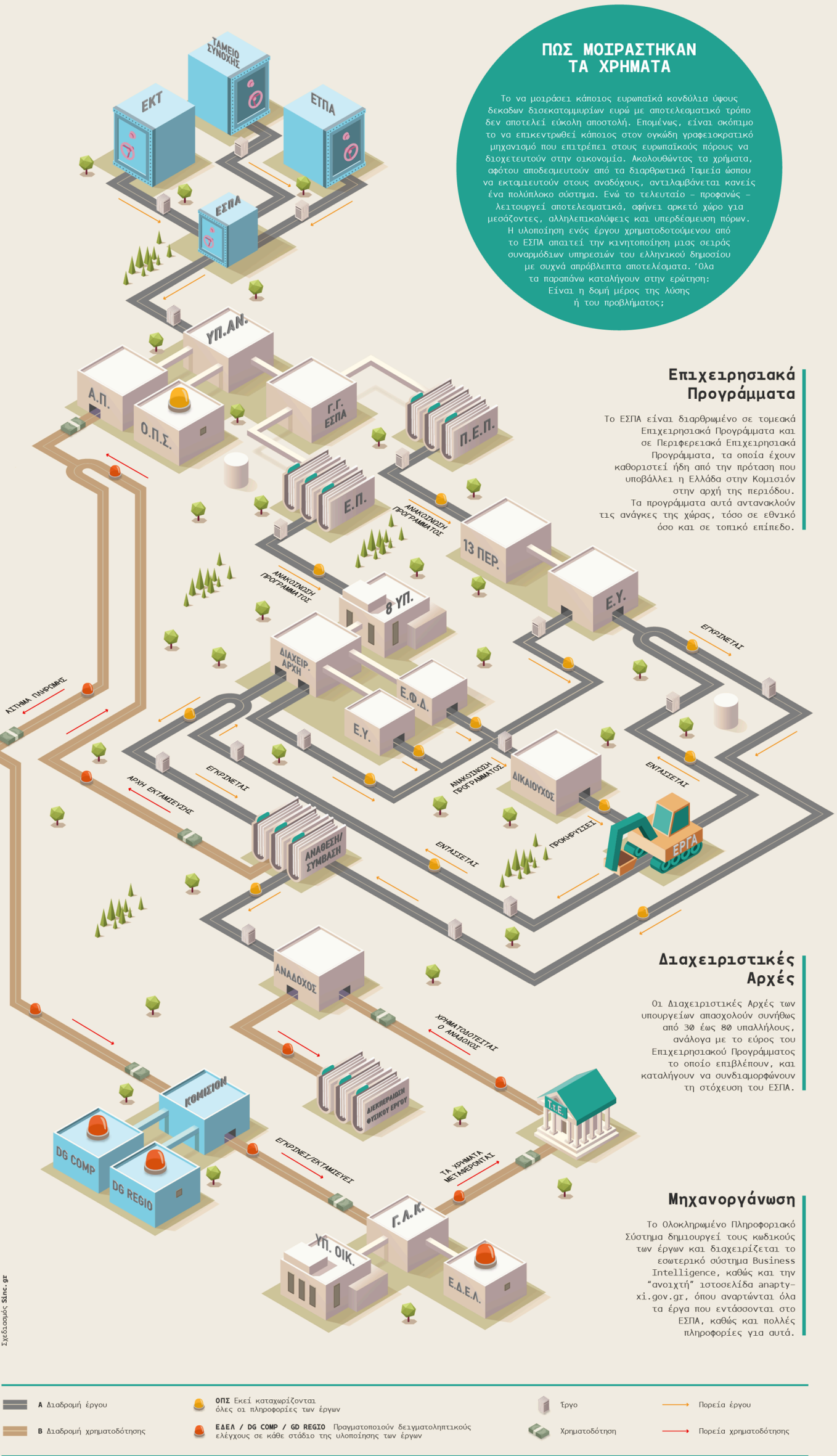
ΤΑ 5 ΕΡΓΑ ΜΕ ΤΟΝ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Πώς Χρησιμοποιεί το ΕΣΠΑ η Ελλάδα;

Μια έρευνα της διαΝΕΟσις

Στην εποχή της κρίσης, τα -πολλά- χρήματα που μπαίνουν στην ελληνική οικονομία από τα Ταμεία Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι πολυτιμότερα από ποτέ. Πώς όμως έχει εκμεταλλευτεί αυτά τα κεφάλαια η Ελλάδα στο παρελθόν; Και πώς μπορεί να τα χρησιμοποιήσει πιο αποδοτικά στο μέλλον;

Από τη δεκαετία του '80 έχουν μπει στην ελληνική οικονομία από τα ευρωπαϊκά “Ταμεία Συνοχής” **περισσότερα από 160 δισ. ευρώ.**

Τα προβλήματα του ΕΣΠΑ 2007-2013

- Υπερβολική, αναίτια γραφειοκρατία.
- Προβληματική στόχευση (και από την Ε.Ε.), έλλειψη κεντρικού σχεδιασμού, ανεπαρκείς μηχανισμοί αξιολόγησης των έργων.
- Η ανεξέλεγκτη αγορά των “ΕΣΠΑτζήδων” και ένα πλέγμα διαφθοράς γύρω από τα έργα.
- Το overbooking.

Μερικές από τις επιπτώσεις:

- Η εκτέλεση των έργων καθυστερεί.
- Υλοποιούνται έργα που δεν χρειάζονται, ή που έχουν υλοποιηθεί ξανά στο παρελθόν.
- Οι φορείς που αναλαμβάνουν να υλοποιήσουν έργα κάνουν πολλά λάθη.
- Οι Αρχές Διαχείρισης αδυνατούν να ανταποκριθούν στους δημοσιονομικούς στόχους της Ε.Ε.
- Γίνονται πολλά λάθη ως προς την τήρηση του εθνικού και ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου.

Τι πρέπει να γίνει

Η έρευνα της διαΝΕΟσις καταλήγει σε μια σειρά από προτάσεις απλούστευσης και επιτάχυνσης διαδικασιών διαχείρισης των έργων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ.

- Πλήρης επαναπροσδιορισμός της διαδικασίας και των κριτηρίων επιλογής/ένταξης και απένταξης έργων.
- Επανακαθορισμός της Διαδικασίας Εξειδίκευσης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020.
- Δημιουργία Κεντρικής Οργανωτικής Δομής που θα συντονίζει τις τομεακές πολιτικές ως προς την υλοποίηση έργων.
- Επαναπροσδιορισμός της διαδικασίας αξιολόγησης της Διαχειριστικής Ικανότητας – επάρκειας των δικαιούχων του ΕΣΠΑ 2014-2020.
- Ανάθεση συγκεκριμένων διαδικασιών του ΣΔΕ του ΕΣΠΑ σε Τρίτους (outsourcing).
- Επαναπροσδιορισμός των προθεσμιών ανταπόκρισης εκ μέρους των Διαχειριστικών Αρχών του ΕΣΠΑ για συγκεκριμένες διαδικασίες του ΣΔΕ του ΕΣΠΑ.
- Προγράμματα επιμόρφωσης των στελεχών των Αρχών Διαχείρισης και λοιπών εμπλεκόμενων Υπηρεσιών του ΕΣΠΑ σε θέματα σύγχρονων μεθόδων διοίκησης και Project Management.
- Δημιουργία αποθετηρίου κατάθεσης και ελέγχου δικαιολογητικών συμμετοχής των επιχειρήσεων σε διαγωνιστικές διαδικασίες.
- Καθορισμός συστήματος κοστολόγησης έργων παροχής υπηρεσιών.
- Δημιουργία πρότυπων τευχών διαγωνισμού για τα έργα του ΕΣΠΑ.
- Απόσπαση οριζόντιων λειτουργιών εκτός Διαχειριστικής Αρχής.
- Αξιοποίηση καινοτόμων χρηματοδοτικών εργαλείων στο ΕΣΠΑ 2014-2020.
- Εφαρμογή και αξιοποίηση των Περιφερειακών Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης.
- Άμεση εφαρμογή και αξιοποίηση των εργαλείων της ολοκληρωμένης εδαφικής προσέγγισης.

Η Πολυνομία και η Κακονομία Στην Ελλάδα

Μια έρευνα της διαΝΕΟσις

Πολυνομία είναι το φαινόμενο της υπερ-πληθώρας νομικών ρυθμίσεων σε μια χώρα.

Κακονομία είναι το φαινόμενο της κακής ποιότητας των νομικών ρυθμίσεων -αντικρουόμενοι ασαφείς ή κακογραμμένοι νόμοι, ενίοτε γεμάτοι με άσχετες ή αυθαίρετες ρυθμίσεις.

Η Ελληνική Δημοκρατία πάσχει και από τα δύο.

Ποιες είναι οι συνέπειες της πολυνομίας;

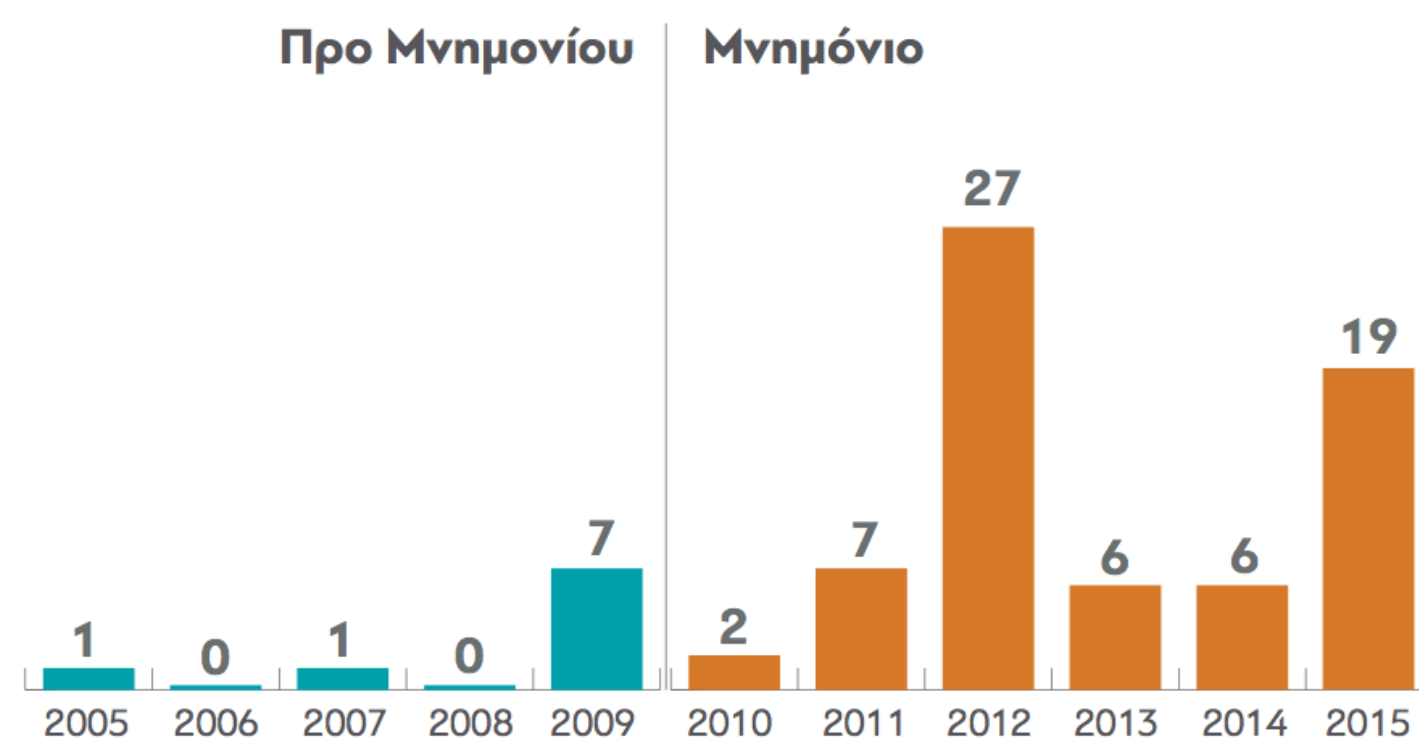
- Διόγκωση της γραφειοκρατίας
- Αποθάρρυνση επενδύσεων
- Επιβάρυνση δημόσιας διοίκησης
- Θεσμοποίηση πελατειακών σχέσεων κράτους - πολίτη
- Καθυστερήσεις εφαρμογής νόμων
- Διόγκωση ύλης δικαστηρίων
- Ανασφάλεια δικαίου

Οι ερευνητές μελέτησαν τα Τεύχη Α' και Β' των ΦΕΚ που δημοσιεύτηκαν από το 2001 μέχρι το 2015 και ανέλυσαν τον αριθμό και το περιεχόμενο όλων των νομικών ρυθμίσεων που περιέχουν.

Από το 2001 ως το 2015

1.478	Νόμοι
3.452	Προεδρικά Διατάγματα
19.727	Εξουσιοδοτήσεις
59.393	Σελίδες των ΦΕΚ

Η Παραγωγή ΠΝΠ (2001-2015)

Τι πρέπει να γίνει

Η έρευνα της διαΝΕΟσις καταλήγει σε μια σειρά από 22 προτάσεις μέτρων για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Οι **βραχυπρόθεσμες προτάσεις** περιλαμβάνουν την **αναμόρφωση της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης**, τη **δημιουργία Κυβερνητικής και Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Καλής Νομοθέτησης**, την **αποσύνδεση του υπουργικού αξιώματος από το βουλευτικό αξίωμα**, τη **μείωση του αριθμού των υπουργείων**, την **τήρηση του χρονικού ελάχιστου** για ηλεκτρονική διαβούλευση και του **ελέγχου νομοσχεδίων από το Σ.τ.Ε.**, μεταξύ άλλων.

Οι **μεσοπρόθεσμες προτάσεις** περιλαμβάνουν την **εφαρμογή της “γκιλοτίνας”** για τη μείωση του ρυθμιστικού όγκου ακόμα και με κατάργηση περιττών νόμων, τη **στοχευμένη κωδικοποίηση** των νόμων, τη θέσπιση **ανώτατων ορίων νομοθέτησης** για τα υπουργεία και μηχανισμών για την αξιολόγηση νόμων.

Έρευνα & Καινοτομία στην Ελλάδα

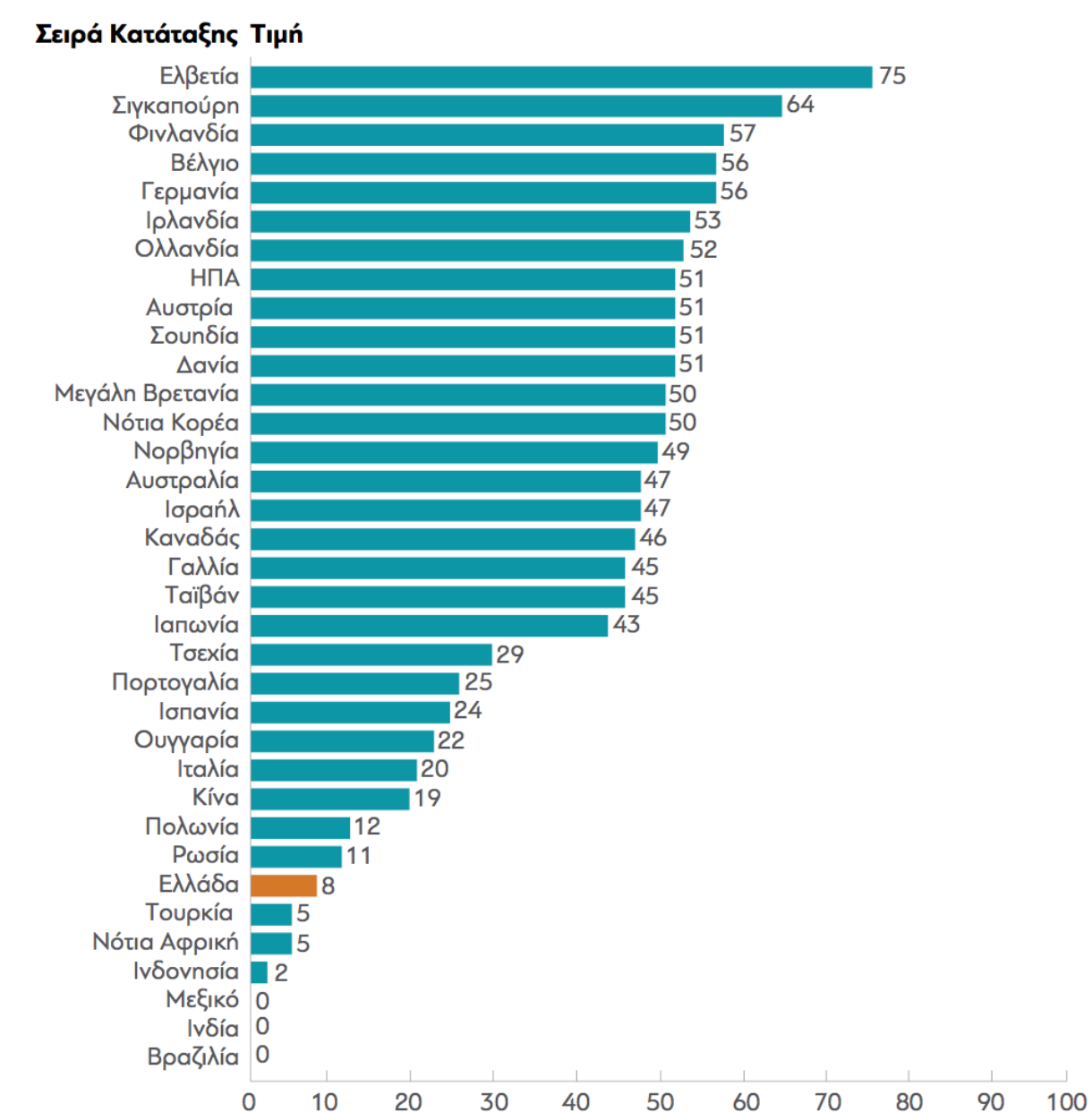
Μια έρευνα της διαΝΕΟσις

Οι κλάδοι της οικονομίας που βασίζονται στην καινοτομία δημιουργούν εξαγωγήματα προϊόντα και υπηρεσίες και πολλές καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Αυτοί οι κλάδοι στην Ελλάδα υπολειπονται διαχρονικά.

Πώς θα μπορούσε η χώρα μας να αναπτύξει **ένα αποτελεσματικό σύστημα καινοτομίας**;

Η διαΝΕΟσις, μαζί με τους ερευνητές του Γερμανικού Ινστιτούτου Οικονομικών Ερευνών DIW Berlin, προχωρά σε μια αξιολόγηση των επιδόσεων της Ελλάδας έως σήμερα, και καταλήγει σε μια σειρά από προτάσεις πολιτικής.

Συνολικό Αποτέλεσμα του Δείκτη Καινοτομίας

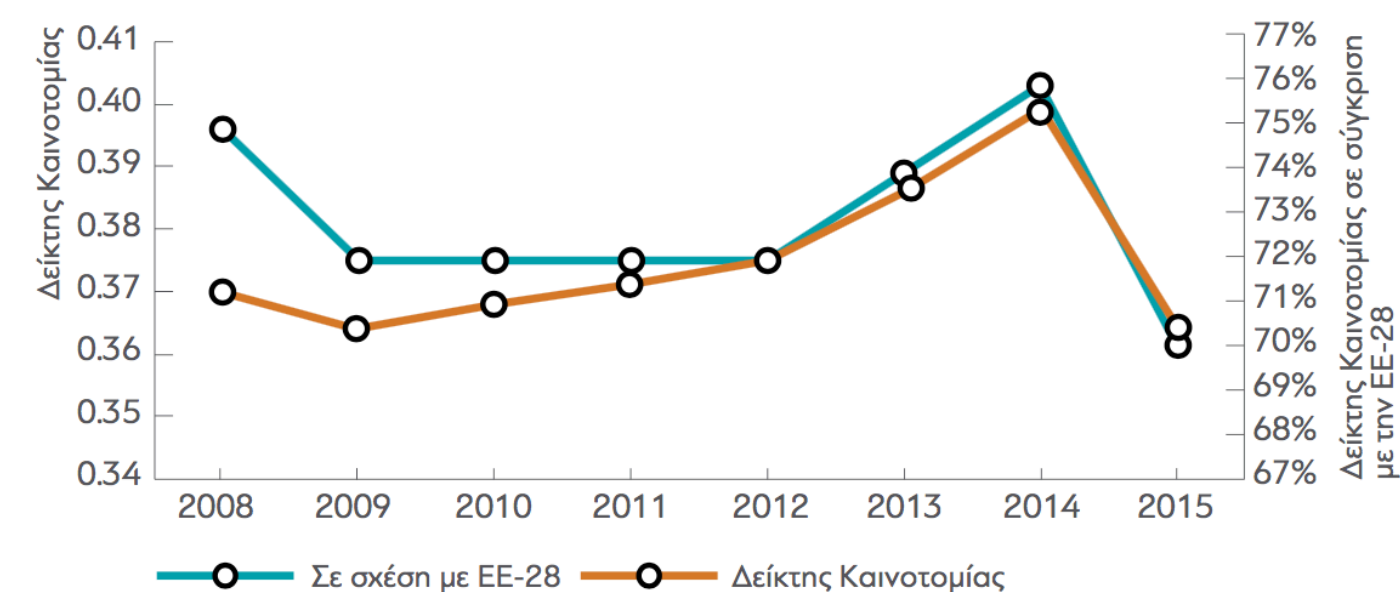

Πηγή: DIW Berlin

Ποια είναι η κατάσταση σήμερα;

1. Στις αξιολογήσεις καινοτομίας οι επιδόσεις της Ελλάδας βρίσκονται **κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ**.
2. Οι δημόσιες και πολύ περισσότερο οι ιδιωτικές επενδύσεις σε Ε&Α είναι **πολύ χαμηλές**.
3. **Δεν υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός οργανωμένων δικτύων συνεργασίας** ανάμεσα στη βασική έρευνα, στην εφαρμοσμένη έρευνα και στις επιχειρήσεις.
4. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας **δεν παρέχει επαρκή επιχειρηματικά κεφάλαια** για νεοφυείς εταιρείες και δάνεια για καθιερωμένες εταιρείες.
5. Το ρυθμιστικό πλαίσιο και το πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον **δεν υποστηρίζουν και συχνά παρεμποδίζουν** την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα.

Επιδόσεις στην Καινοτομία – Ελλάδα, 2008-2015

Πηγή: European Innovation Scoreboard 2016 – European Commission (2016)

Παρά τις αδυναμίες αυτές, **η Ελλάδα διαθέτει ορισμένα πλεονεκτήματα** που θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην **αναβάθμιση της ποιότητας συστήματος καινοτομίας** της:

1. Αξιοσημείωτο επιστημονικό δυναμικό.
2. Υψηλού επιπέδου ερευνητικούς οργανισμούς.
3. Το 9% των ελληνικών επιστημονικών δημοσιεύσεων κατατάσσεται μεταξύ αυτών με τις περισσότερες αναφορές παγκοσμίως.
4. Έναν μικρό αριθμό επιχειρήσεων μέσης και υψηλής τεχνολογίας.
5. Μια υψηλού επιπέδου διασπορά.
6. Ελκυστικό κλίμα και υψηλό βιοτικό επίπεδο.

Τι πρέπει να γίνει;

Η έρευνα καταλήγει σε μια σειρά από παρεμβάσεις σε συγκεκριμένους τομείς για την αναβάθμιση του ελληνικού συστήματος καινοτομίας. Ενδεικτικά:

1. Δημιουργία φιλικού επιχειρηματικού κλίματος
2. Μεταρρύθμιση του συστήματος Ε&Α
3. Εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος
4. Βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση
5. Ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών

Όλα τα παραπάνω προϋποθέτουν τη δημιουργία ενός κατάλληλου πολιτικού και κοινωνικού περιβάλλοντος και τη στροφή του μοντέλου της ελληνικής οικονομίας σε ένα εξωστρεφές και καινοτόμο πρότυπο.

διαNEOσις

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΑΝΑΛΥΣΗΣ

θοδωρής γεωργακόπουλος thodoris.g@dianeosis.org